

LA CAMPANA DE GRACIA

ANY NOU, VIDA NOVA.

Any nou, vida nova, diu tothom. Y 'm sembla ú mi que encare que no 's digués lo qu' es en lo any 1873 succehiria.

Ja la cosa está una mica massa madura perque no caiga del arbre, y mes si doném unas quantas espolsadas, com correspon, y com sembla que 's donarán.

Que ¿per ventura ha de durar sempre aixó de menjarse ab sobressalt lo pá de cada dia? ¿Per ventura s' ha de dir sempre que la democràcia vá disfressada de reyna? ¿Per ventura hém de rebre eternament las cartas ab lo sello de D. Amadeo en lo sobre?

No senyors. A cada porch l' hi arriba 'l sèu Sant Martí, diu lo adagi castellá, y cap temps mes á propòsit que lo del fret, pera fer bonas botifarras.

Avant y fora: confiança, y nous esforços, per alcansar aquesta vida nova que necessitém.

¿No veuen als reaccionaris? Miréuse 'ls: s' ajuntan y s' apilotan, y cridan y fins braman contra la idea lliberal. Vida nova fan tots, vida nova pera derrocar la democràcia y tornar ells á empunyar lo fuet de la arbitrariedad, ab que crusar la honrada cara del pobre poble.

Ja no hi ha entr' ells distinció alguna. En Saballs los ofereix son apoyo, y en Serrano l' accepta. ¡Al costat de 'n Cruz Ochoa en Sagasta! Los carlins que s' aixecaren, segons deyan, contra las arbitrariedades dels calamarsos, avuy ab ells s' abrassan, y hasta 's diu que s' esborrará 'l crit de «Viva Carlos VII.» de totas las banderas en la campanya desplegadas, pera escriurehi lo lema de «Viva Alfonso XII»

Any nou, vida nova.

Aquells escapats dels prisiris d' Alcalá ¿no saben? Aquells progressistas de baba venenosa fan áli ab los capitalistas de barret de gipi-japa y breva de *veinticinco pesos al ciento*, sense por per part d' aquestos, de que 'ls transfereixin los milions que un dia feren rajar á cops de látigo de l' eskena de l' esclau.

Any nou, vida nova.

Los que en l' Habana foren taberners, becos, negociants de bacallá ó feren qualsevol altre ofici, sense que may hajan pogut abandonar aquell *deixo* ordinari que 'ls caracteriza, encaixan ab las enguantadas mans de l' aristocràcia espanyola, d' aquesta aristocràcia que tè sanch blava en las venas, y l' ós bertran mes desarrolat que cap mes classe.

Y es que tots los reaccionaris, hasta lo clero de la xocolate y 'l pá blanch, quan han vist iniciarse en lo govern, tendencias lliberals, plens de despit y com una pilota de goma, que bôta al ser tirada á terra, han dit: *fem una lliga* per salvar tot lo odiós de que 'ns alimentém, tot lo inhumá que 'ns engreixa, tot lo iniquo que 'ns fá la vida: femho quan mes aviat millor, are que comensa l' any... Any nou, vida nova.

Ja 'm sembla que sento als esclaus de Puerto-Rico, trencadas las cadenas que avuy los agarrotan, respirant l' aire pur de la llibertat, treballant per ells, sent libres en sos moviments y en sos actes, creant una familia, estimant als fills... sent homes com nosaltres, esclamar:

—¿Que n' es de cert aquell refran que al cap de l' any nos retreyan sempre 'ls capatassos dels ingenis, quan nos deyan que al següent era precis treballar dos horas mes, y afanyarse en la feyna! Are nosaltres som qui podrém dirlos:—«Mestre, teniau rahó: Any nou, vida nova.»

Radicals: la reacció vos cau á sobre: la reacció concertada, ab tots sos elements, ab totas las sévas forsas, usant de tots los medis.

Si retrocediu vos invadeix: si vos mostréu débils vos arrastra: la llibertat pot salvarvos.. ¡la llibertat! ¡ho sentiú bè?... ¡la llibertat!...

Pero no la llibertat á mitjas, no la llibertat deguda á un favor, sino la llibertat complerta, la llibertat basada en institucions libres, y dintre d' institucions libres desarrollada. No aquesta tremolosa sombra d' are, sempre á punt de desvaneixe's, sino aquella realitat inespugnable, aquella verge coronada de llum, que ab la claror que derrama fon las tenebras de la tiranía, y arracona fins á sos caus las ratas pinyadas de la reacció.

¿Me voléu creure á mi?... Any nou, vida nova!

Y nosaltres federals, ja sabém ahont es lo nostre lloch, si 'l combat estalla. Odiém á la reacció tant com estimém la democràcia: Allá ahont aquesta perilli, no hi faltém nosaltres. May la reacció ha sigut lo camí de la llibertat, com may surt lo sol per la banda de ponent.

Pero es just que 'l cop de má que hi donguém, nos lo fem pagar per lo que val: ni mes ni menos. Y aixis ab los nirvis encare exitats á causa de la lluyta, podrém presentar al país á la ciutadana república federal, y esclamar:

—Senyors: Aquí la teniu: any nou, vida nova!

BATALLADAS

Sabem que varias corporacions, Circuls, premsa y particulars, partidaris tots de l' *abolició de la esclavitud*, tractan de obrir una suscripció per fer una demostració digne al eminent y eloquentísim orador republicá Emilio Castelar.

Aplaudim la idea, y contribuirém ab totas nostras forsas, perque 's porti á cap lo pensament.

■■■■■

Tornem á recomanar á nostres corresponsals que demanin los exemplars que vulgan del *Discurs íntegro* queensem publicar, de 'n Castelar.

■■■■■

Un negrer que 's passeja per la Rambla tot repapellat ab lo *veguero* á la boca y ab aquella luxosa tranquilta propia tant sols de qui esplota terra de esclaus, me fá l' efecte mateix, que quant era noy me feya lo gegant de ca' la Ciutat.

Sempre m' encantava la magestat imperturbable de son continent. Y fins que vaig ser gran no se m' acudí l' idea de que dintre d' ell hi havia un home que per ferlo passejar, suava.

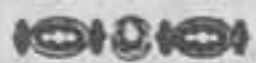
¿Quants n' hi ha que están suant pera fer passejar al negrer?...

■■■■■

L' Ajuntament de Sevilla ha manat treure 'l retrato de D. Amadeo del saló de sessions.

Es lo modo millor de evitar lo recort de que hi ha un home á Espanya que cobra quatre mil drets diaris.

Y després, retratos del rey no deuen serhi en los Ajuniaments, perque 'ls Ajuntaments no poden ocupar-se de política.

Los negrers d' aquí á Barcelona, després dels fets de la Llotja, telegrafaren als de Santander lo següent:

«Llegida en protesta en la Bolsa: inmediata y espontáneamente se acordó firmarse un' altra de igual per tots los concurrents que serian uns 2 mil, ab gran entusiasmo, y nombrant una comissió de mes de 200 personas que passá á posarla á mans del gobernador de la provincia, pera que la comunicés telegráficamente al govern, conforme ho ha promés.»

Aixis s' escriu l' Historia. Ni una paraula que parli de garrotadas. Ni un mot que deixi comprendre lo que son aquesta gent. En cambi ¡cuanta exageració en lo número!

Ca... si aquests demagogos!...

Molt s' ha parlat aquestos dias de una conversa que ha tingut Mr. Thiers ab lo duch d' Audifret Pasquier.

—¿Havéu vist may á un papagayo baixar de un arbre?.. digué 'l monárquich president de la república francesa. Donchs bè: quan un papagayo está en un arbre y vol baixar, agafa una rama ab lo bèch, y may la deixa anar fins que tè las potas ben seguras en un' altra. Aixis tè de obrar un govern que necessiti l' apoyo de diferents partits.

Deixant apart que Mr. Thiers sembla estar molt de gresca: quan agafi la branca ab lo bèch, ja cal que vaji alerta ab que no se l' hi trenqui, que sino ja no diu may més ab la seva boqueta de lloro—«¡Viva la república!»

Llegim en un periódich:

«Lo Congrès de Méjich ha acordat establir una legació prop del Govern d' Espanya.

«¿Voldrán los Mejicanos asistir á la representació de la segona part del drama de Querétaro, y ab aquest objecte enviarán aquí Espanya, als seus cronistas?»

Lo periódich que aixó escriu no es demagog, es conservador alfonsí.

Reflexions:—A un home que incomoda, se l' hi diu: «Tingui la bondat de anarse 'n.»

A una criatura se l' hi diu:—«¡Toca 'l dos!»

A un tonto se l' deixa, fins que se 'n vaja. Pero á un que cobra, no hi ha medi de treure 'l. Ell sempre respon:—«Afarta 'm y diga 'm italiá.»

Mes de 10 mil duros haurá costat als Estats Units la transmissió per telégrafo de l' últim discurs de 'n Castelar.

Quan s' hi gastan 10 mil duros per transmetre 'l, bé deu valer molt mes.

Lo discurs durá una hora.

Reys dels quatre mil drets diaris, ajoneleuvos davant dels reys de l' eloqüencia:

Los centros negrers gastarán en sellos de correu tots sos capitals.

Dihem aixó perque escriuen á totas las corporacions, demanantlasi que s' adhereixin á la lliga, protestant contra las reformas.

Esperém que 'ls ajuntaments que rebin aquestas missivas sabrán respondre 'ls tal com se mereixen, y expressar l' esperit de Catalunya, enemich de totas las tiranías, adversari decidit de la reacció presinti 's en la forma que 's presenti.

¡Guerra als enemichs de la llibertat!

Uns trescens grans de Castilla han acordat unirse al Centro negrer.

¡Que petits s' han tornat los grans de Castilla!

¡Trescens grans!

¿Son grans de blat?

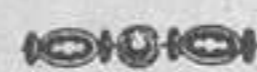
Donchs encare no fan un mesuró.

Uns diuen si l' Olózaga ha dit aixó, altres si ha dit alló sobre las reformas de Ultramar.

L' Olózaga deu haver preguntat no més:—«¿Es Ultramar, París per vosaltres, radicals? Ah! es que 'ns entenguém.» «En cas de no serho! ¿penséu reformar també unas brevas com la de l' Embaixada?..»

Al cap-de-vall, aixó es l' únich que l' hi interessa.

Los quintos de Teruel se n' han anat ab la facció.

¿Se n' hi han anat? ¡Vol dir?

Jo crech que 'l govern fent las quintas es qui 'ls hi ha fet anar.

Lo vicari capitular de Santiago de Cuba 's nega á donar possessió al bisbe Sr. Llorente, nombrat pera aquella diócesis per en Montero Rios.

Aquesta es la millor resposta que pot donar lo clero á las contemplacions que se l' hi tenen.

Espanya ab tant negre era una verdadera esquila de dol.

Era morta l' honra, eran morts los sentiments humanitaris, era morta en fi, la dignitat y la decencia de la nació.

A la véu de 'n Castelar han reviscut. ¡Gloria al gént!

Lo joch que més m' agrada deya un es l' ajedres, perque al final se mata á un rey.

—Fuma d' estanch vosté?...

—No senyor: fumo de gorra. A propòsit ¿que té la petaca?...

A un fill de cert concejal, li preguntaba un dia 'l mestre:—Be noy ¿qué vols esser? ¿Capellá, metje... —¡Cá, no Senyor! contestá resolt: progresista com 'l pare.

—Escolti vosté: ¿com se 'n diu dels fills ilegítims?

—Naturals.

—Qualsevol se creuria que 'ls de legítim matrimoni son artificials?

Una mestressa observant que la criada comprava molts ous y 'n gastava molt poch se posá d' observació, y lográ averiguar que 'n retirava tants com podia, tancantse 'ls dintre del bagul.

Lo dia que arribá á saberho, tractá de despatxarla.

—Pero senyora ¿que hi fet jo; que tinga de treure'm d' aquesta manera?

—Res. Ja veurá: vingui.

Y la portá al seu quarto mateix.

—Obri 'l bagul l' hi maná. No véu?... ¿D' hont han sortit aquets ous?... ¿Encare preguntará perque la despatxo? La despatxo perque pón.

Lo govern envia mostres de tabaco á l' exposició de Viena.

Que hi duga puros de tres y veurán los ale-

manys que aquí quan nos proposém fer canons Krupp y fusells d' agulla, millor que tots los qu' ells pugan inventar, nos basta sols ab entortolligar algunas fullas de tabaco.

Si volan fer la proba que 'n fumini!

S' ha proposat en lo Senat que á n' en Figuerola se l' hi paguin sis mil duros á l' any.

Estich conforme en que se 'ls cobri de lo que ha fet perdre á l' Hisenda espanyola.

D' aquest modo, encare que visqués deu mil anys no percibiria un xavo.

La partida carlista de 'n Quico, dias endarrera, tractava de fusellar á un capellá.

Llops ab llops may se mosegan; carlins ab carlins si.

Llegim en un periódich:

«Un cassador del cantó dels Grissons (Suïssa) ha mort un ós que pesava 415 lliuras.»

¡Un ós de 415 lliuras!... A la terra dels ós-sos hauria pogut ser candidat al trono.

Al ministeri actual hi han quatre gallegos. Es un ministeri de forsa.

No hi ha que desesperar de que 'l carromato del progrés se quedi atascat.

Oixcay!... gallegos!...

Passava 'ls dias de la fira un pagés per la Argentería.

—Escolti: fassa'm lo favor me digué. Tinch un germá á la presó y voldria anar á visitar-lo. Tinga la bondat d' indicarme 'l camí mes dret.

—Lo camí mes dret de la presó? l' hi vaig respondre. Romp un d' aquests aparadors s' apodera de lo que pot, y no faltará qui l' hi acompanyi, no tinga por.

En un hostel, sobre l' estable hi havia lo següent rétol:—Se mantenen caballs. Los que tenen curta la qua pagarán dos rals diaris: los que la tenen llarga, quatre.

—¿Com s' esplica aquesta diferencia? preguntá un trajiner?

—Molt fàcilment: los de la qua llarga, tot menjant se ventan las moscas; y 'ls de la qua curta si se las volan esquivar han de destorbarse.

Al últim s' ha aprobat l' acta de Jerez.

Lo diputat elegit es un tal Missa.

Tothom sab que 'l president del Congrès se diu Rivero.

Jerez! Missa! Rivero..

Lliguin caps, y veurán quina quèstió de canadellas que 'n resulta.

Tant las cartas particulars com los diaris de noticias que 's reben de Inglaterra, se ocupan molt del descubriment que 'l sabi Lord Doble-sis acabo de fer del origen de dos ditxos catalans.

Gobernava á la China un emperador casat. Trobantse un dia en son palacio de *Tu-quin-cap-dus*, á las márges del riu *Cinch-marsos*, ve-jé, com sa cara meytat enrahonava ab un oficial francés, de coraceros.

De primé no 'n feu cas, pero al cap de alguns mesos havent aquella donat á llum un noy enviá á buscar á l' europeo, y l' hi digué:—Mira ma muller ha parit un noy ab un casco posat y tot ¿que vol dir aixó?

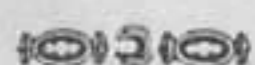
—¿Aixó que vol dir? preguntá l' oficial. Vol dir que si vos sou un valent, vostre fill ho será mes tota vegada que ja neix armat. Si aixó passes á França anyadí, de segur que us aclamavan per engendrador del modern Marte.

L' emperador satisfet y content de las pa-

raulal del oficial coracero, lo nombrá padrí del príncep.

D' aquí vé alló de: *las criaturas s' assemblan als padrins*, y alló altre de: *t' hi enganyat com un xindó*.

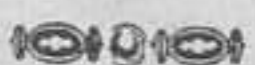
Ho trasladém á n' en Bastús.

Lo decret de abolicíó d' esclavitut de Puerto-Rico, fou firmat lo dia 23 de Desembre.

Lo dia mateix de treure's la gran rifa.

Los negres sí, que poden dir que sense comprar bitllets l' han treta.

—¿Que no 'u sab? l' *Independencia espanyola* s' ha declarat anti-dinástica.

—L' *Independencia espanyola* may ha sigut partidaria de cap rey estranger.

—¿De quina parla vosté?

—Com de quina?... D' aquest esperit nacional que...

—Ah! Jo vull dir aquell periódich de Madrid.

Un xitxarel-lo de quinz' annys vá á casa un parruquer. S' asséu davant del mirall.

—Que se l' hi ofereix?... pregunta lo fadrí.

—Deixim la barba.

—S' haurá de molestar un xiquet: aixó que 'm demana es feyna de sis ó de set anys. Torri quant haji passat la quinta.

L' home avants de casarse hauria de haver sigut viudo.

Un autor molt gandul, deya:

—Jo sempre 'm llevo bèn dematí, per estar mes temps sense fer res.

Y un altre l' hi responia:

—Jo no 'm fico may al llit, per no ocupar-me en dormir.

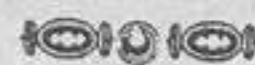

A Grécia dimiteixen los ministres, á Turquia també, á Espanya se 'n van dos: á Fransa no sè quants, á Italia están á punt de ferho, y á Alemania en Bismarck fá dos quartos del mateix.

Quan hi ha un malalt, tothom s' escusa de vetllarlo.

En una conversa amigable un mut vos enrahona ab las mans; pero en una quèstió aca-lorada, ho fá ab los punys.

DECRET TRET DE la *Gaceta* DE LA TERRA DELS NANOS.

Considerant que jo vaig esser elegit rey per 191 pares de la patria, que al elegirme demostraren que podian ferho.

Considerant que molts d' ells m' han girat l' esquena, porque no 'ls hi he dit:—«Tè petit: toma.»

Considerant que la dignitat del trono quedaria gravement compromesa sino pesès sobre 'l pais.

Considerant que may haurán deixat de ser 191 los qui m' elegiren.

Decreto y mano: que sobre totas aquellas dependencias en que hi figura lo número cent s' hi pinti 'l número cent noranta hú.

Dat etc. etc., Amadotze.

Hi ha personas que després d' havervos ofés, vos fan cara.

Aquest contrassentit pot espressarse ab las següents paraulas:

—«Pera res se necessita tanta cara, com pera ser des-carat.

—Es de creure que després de la redenció dels negres, vindrá la redenció dels blanchs, deya un quinto. Lo qu' es jo, ja tinch negra la sanch de tanta rabia com m' han fet las promesas radicals desatesas, y en quan á l' humor mes negre encare.

EPÍGRAMAS.

—¿Que irá als toros, senyò Estrap?

l' hi digué un tal Pelacanyas:

Y ell contestá—¿Que no sab que siguent quèstió de banyas may deixo de ferhi cap?..—

—¿Que te 'n sembla d' aquell prat?..

deya presumint de curro un cadet, á Soledat.

—Que un pollí de poca edat s' hi faria un famós burro.

A. F. O.

Diu que 'ls negrers tractan de comprar pantalons vermells, á fi de desfer la revolució de Setembre, seguint los mateixos trámits ab que fou feta.

¡Apa macos!

¿Vindrà després de las reformas d' Ultramar l' establiment del Jurat?

¿Vindrà la abolicíó de las quintas?

¿Vindrà l' armament de las milicias?..

¿Vindrà lo cumpliment de las mil promesas fetas al pais pèls radicals?...

Si es que no vé, sabrá 'l pais anars'ho á buscar bè prou; teniuhó entés.

Lo centro negrer en un document públich, de l' esclavitut ne diu *santa* causa.

Los carlins diuhen *santa* causa de cremar trens, robar, assassinar y desvatar comarcas enteras.

Y uns y altres tenen rahó: aquets fets podrán arribar á ser las *santas causas* de una revolució bèn feta.

Solució á la xarada del número anterior.

—No he pogut interpretar-la y lectors, ja tinch disculpa; si es difícil descifrar-la de serho tant es la CUL-PA.

XARADAS.

I.

En lo mèu *prima* y *segona* hi ha una nineta pitera, que 's molt *segona* y *tercera* y fá dos anys que enrahona.

Lo sèu promés te bon sou, es marino y molt s' esmersa passejant-la en *prima* y *tersa* que are s' ha fet fer de nou.

Y al venir las nits de istiu es sa ruta sempiterna anar fins á la Llanterna ahont desemboca 'l riu.

No es mal gust y mala banda; mes diu la gent trapassera que ella respon ab *tercera* quant ell li fa una demanda.

Mes ell, constant, no s' aparta del sèu tema (que 's gat vell) y voldria ferla d' ell *tercera, segona y quarta*

Y ella, res: may se con mou, ¡perque del meu *tot* n' es una!... que no hi faria fortuna

ni en Gaminde... que 's dir prou.

¡Y aixó que á Gracia n' hi havia llavoras del entorxat!

¿Ho volen mes declarat? quasi be ja 'us ho diria.

L' HERÉU DE CASA.

II.

Al pensar qu' en aquest mon á cada volta hi ha un *dos*,

sempre visch ab *prima* al cos per si caich en un afront,

ma *tersa* un número dona:

prima y *dos* á casa s' menja

pel mèu sant ó bè l' diumenje,

y t' juro qu' es cosa bona.

La sanch de un *total* inmens,

segons certas profecias,

ha corregut aquets dias.

No se encare si m' entens

F. A.

(Las soluciones en lo próximo número.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR de la Campana.

Sr. D. C. M. y M.—Barcelona.—Rebuda la seva poesia: «*la veu del innocent*.» Fa molt bè en guardar l' anónim per are. Un altre any envihila corret-jida y veurém si encare haurá de guardarlo.—Sr. Titep.—Idem.—Serém franchs: la xarada última no sembla feta per la mateixa ma que las primeras. ¿Es progressista vosté, y no s' enfadi?—Sr. D. N. P. Idem—Sos ingenyosos versos son bonichs y no deixarém d' aprofitarlos.—Un botiguer.—Idem.—La seva xarada espera torn: no obstant s' haurá de esmenar algun vers.—Sr. D. J. D.—Idem.—Lo mateix.—Sr. J. B.—Idem.—Lo mateix.—Sr. D. G. G.—Idem.—Envihi la solució y veurém si pot insertarse.—Un *federal ampurdanés*—La xarada de vosté s' hauria de fer de nou: ademés la paraula *capitan* no es catalana.—Sr. D. J. R.—Masnou—Nos sab greu no haber rebut á temps la solució: á pesar de lo que 'ns indica, are com are considerém inoportuna la inserció.—Sr. D. F. A.—Idem.—Gracias mil per lo que 'ns envia: l' únich que sentim es no poder aprofitarho tot. Las xaradas son al torn.

Varem oferir la senmana passada á nostres apreciables lectors de LA CAMPANA DE GRACIA que millorariam la part material de nostre semmanari y per aquet número poden veurer si cumplim lo que oferim.

No som pas encara ahont anem, durant l' any 1873, no perdonarem medi ni sacrifici per deixar contents y satisfets á nostres constants compradors.

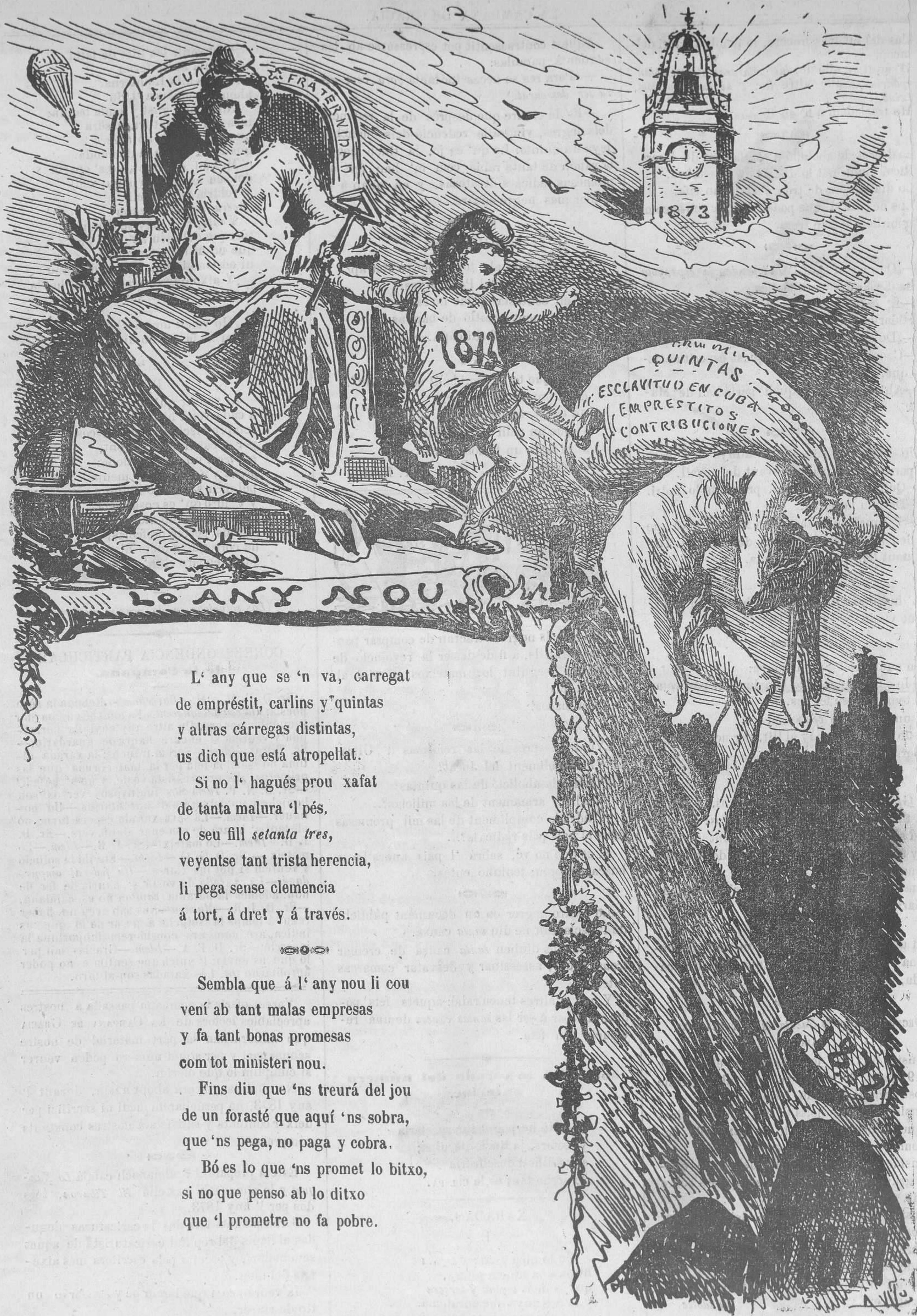
Estem preparant l' almanach catalá *Lo Xanguet* y lo almanach castellá *El Tiburon*, tots dos per l' any 1873.

Serán plagats tots dos de caricaturas degudas al llápis del reputat caricaturista de aquet semmanari, y escrits pels escritors mes aixerrits del mon.

Ja veurán com quedarem bé y 's farán un tip de riurer.

Imp. de la V. y F. de Gaspar, Ataulfo, 14.

I. Lopez, editor.

L' any que se 'n va, carregat
de empréstit, carlins y quintas
y altras càrregas distintas,
us dich que está atropellat.

Si no l' hagués prou xafat
de tanta malura 'l pés,
lo seu fill *setanta tres*,
veyentse tant trista herencia,
li pega sense clemencia
á tort, á dret y á través.

Sembla que á l' any nou li cou
vení ab tant malas empresas
y fa tant bonas promesas
com tot ministeri nou.

Fins diu que 'ns treurá del jou
de un forasté que aquí 'ns sobra,
que 'ns pega, no paga y cobra.

Bó es lo que 'ns promet lo bitxo,
si no que penso ab lo ditxo
que 'l prometre no fa pobre.